II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 11. marts 1992

om den støtte, som Nederlandene agter at yde til en miljørigtig bortskaffelse af overskudsgødning

(Kun den nederlandske udgave er autentisk)

(92/316/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2,

efter i overensstemmelse med ovennævnte artikel at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Den nederlandske regering har til hensigt at indføre en støtteordning til fremme af en miljørigtig bortskaffelse af overskudsgødning (Stimulering milieuhygiënisch verantwoorde afzet van mestoverschotten). Denne ordning, der udelukkende skal finansieres med provenuet af en afgift, som pålægges husdyrbrug, der producerer mere gødning, end deres jord kan optage (dvs. over 125 kg fosfat pr. ha om året), og som ligger i områder, hvor der er en koncentration af sådanne brug, skal tjene til at finansiere aktiviteterne i den nationale gødningsbank (Stichting Landelijke Mestbank — SLM), som er en offentlig institution. I henhold til vedtægterne skal SLM bortskaffe overskudsgødning på en miljørigtig måde.

De miljøskader, der kan opstå som følge af uhensigtsmæssig bortskaffelse af husdyrgødning, er mangeartede. Det drejer sig bl.a. om forurening af overflade- og grundvand, luftformige emissioner og rester af tungmetaller foruden bakteriologiske og æstetiske aspekter. En afgørende faktor for, hvorvidt der opstår miljøskader som følge af bortskaffelsen af husdyrgødning, er de betingelser, hvorunder bortskaffelsen foregår, dvs. metode, tidspunkt og mængde.

Ved skrivelse af 8. april 1991 underrettede den nederlandske regering i henhold til Traktatens artikel 93, stk. 3, Kommissionen om sine planer.

Efter en første gennemgang af anmeldelsen var det Kommissionens opfattelse, at støtten ville fordreje konkurrencevilkårene og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne ved at begunstige visse husdyrproducenter i Nederlandene. Kommissionen konstaterede, at de aktiviteter, der skal finansieres af SLM, ikke var særlig klart beskrevet, men at det så ud til, at der hovedsagelig var tale om transport, oplagring og prisregulering i forbindelse med bortskaffelse af gødning.

For så vidt som støtten skulle anvendes til levering af gødning til forarbejdningsanlæg, syntes der også at være tale om statsstøtte til disse anlæg. Kommissionen tog ligeledes hensyn til det forhold, at den tidligere havde godkendt to nederlandske støtteordninger vedrørende gødning, nemlig en støtteordning med faldende støtteintensitet indtil udløbet i 1995 til distribution af kvalitetsgødning og en støtteordning til opførelse af ca. 20 gødningsforarbejdningsanlæg i 1990 til 1994 (1).

Kommissionen konkluderede, at støtteordningen til fremme af miljørigtig bortskaffelse af overskudsgødning syntes at indeholde driftsstøtte, der principielt ikke kan falde ind under undtagelsesbestemmelserne i artikel 92. Endvidere syntes den nye ordning ikke at opfylde de betingelser, hvorunder Kommissionen godkendte de to foregående ordninger, der er omtalt ovenfor. Den faldende støtteintensitet og udløbsdatoen for ordningen for distribution af kvalitetsgødning vil ikke have nogen

(1) EFT nr. C 82 af 27. 3. 1991, s. 3.

betydning i praksis, hvis den nye ordning skulle blive vedtaget. For så vidt angår gødningsforarbejdningsanlæggene havde Kommissionen baseret sin godkendelse på bl.a. den nederlandske regerings tilsagn om, at der ikke ville blive ydet yderligere støtte til disse anlæg. Dette er udtrykkeligt anført i den skrivelse af 7. februar 1991, hvorved Kommissionen godkendte ordningen, og hvori den desuden anførte, at den på forhånd ville være negativt indstillet til en eventuel yderligere gødningsstøtte i Nederlandene. Kommissionen besluttede derfor at indlede proceduren efter Traktatens artikel 93, stk. 2.

Den nederlandske regering blev underrettet om denne beslutning ved skrivelse af 4. juni 1991 og blev opfordret til at fremsætte sine bemærkninger inden en måned. De øvrige medlemsstater og andre interesserede parter blev ligeledes opfordret til at fremsætte deres bemærkninger (1).

II

Inden for proceduren fremsatte den nederlandske regering sine bemærkninger ved skrivelse af 5. juli 1991, på bilaterale møder den 7. oktober og 17. oktober 1991 samt ved skrivelse af 18. november 1991. Den nederlandske regering forklarede, hvorledes gødningsbanken SLM fungerer, og hvorledes dens aktiviteter skulle finansieres ved hjælp af afgifter og gebyrer. Den nederlandske regering accepterede, at ordningen skulle vurderes af Kommissionen på grundlag af Traktatens artikel 92, men mente, at der ikke ville være tale om konkurrencefordrejning eller påvirkning af samhandelen, idet ordningen udelukkende skulle finansieres ved hjælp af en afgift, som pålægges husdyrbrug. I den forbindelse mente den nederlandske regering også, at ordningen overholdt princippet om, at forureneren betaler, og påstod, at forslaget til den pågældende ordning ikke ville indebære yderligere støtte til gødningsforarbejdningsanlæg eller tjene til at forlænge den bestående støtteordning for transport af kvalitetsgødning. I den seneste skrivelse fremsendte den nederlandske regering SLM's budget for 1992, som den havde tilpasset for at imødekomme Kommissionens betænkeligheder vedrørende de aktiviteter, der skulle støttes i henhold til ordningen.

Inden for proceduren blev der ligeledes modtaget bemærkninger fra den danske regering, den europæiske sammenslutning af kunstgødningsfabrikanter, (EFMA), den italienske svineavlersammenslutning, en tysk landbrugsorganisation og fem individuelle gødningsforarbejdere i Nederlandene, Belgien og Frankrig. Disse bemærkninger blev videregivet til den nederlandske regering med henblik på kommentar ved skrivelse af 29. august 1991. Den nederlandske regering indsendte sine kommentarer hertil ved skrivelse af 7. oktober 1991.

III

Omkostningerne ved miljørigtig bortskaffelse af det affald, som en erhvervsdrivende producerer, er reelt et element i hans produktionsomkostninger. Husdyrbrug, som har en økonomisk fordel gennem intensive produktionsmetoder og forholdsvis lave transportomkostninger til foder, fordi de er koncentreret i visse regioner, skal ligeledes afholde omkostningerne ved en miljørigtig bortskaffelse af deres gødning i overensstemmelse med princippet i Traktatens artikel 130R, stk. 2, om, at forureneren betaler. På samme måde som produktionsomkostningerne og overskuddet er forskelligt for hver enkelt erhvervsdrivende, vil omkostningerne ved bortskaffelse af gødning også være forskellige og bl.a. afhænge af adgangen og afstanden til potentielle afsætningsmarkeder, såsom jord, der kan optage yderligere gødning, eller forarbejdningsanlæg.

Når der ydes offentlige midler til gødningsbanken SML for at finansiere visse af dens aktiviteter, må det derfor betragtes som en form for statsstøtte. Det forhold, at disse midler indkommer ved hjælp af en afgift på produktion af overskudsgødning, ændrer ikke noget ved denne vurdering. I det foreliggende tilfælde er afgiften indført ved en bestemmelse vedtaget af Landbouwschap, dvs. som en obligatorisk offentligretlig foranstaltning; betalingen af afgiften kan gennemtvinges. I sin dom af 11. november 1987 i sag 259/85 (2) anførte Domstolen, at den blotte omstændighed, at en støtteordning til fordel for visse erhvervsdrivende inden for en given sektor finansieres af en skattelignende afgift, der opkræves i forbindelse med enhver leverance af indenlandsk fremstillede varer inden for den pågældende sektor, ikke er tilstrækkelig til, at ordningen ikke kan antages at være statsstøtte i den i Traktatens artikel 92 forudsatte betydning.

Afgiften på overskudsgødning fastsættes årligt af Landbouwschap. I forbindelse hermed tager Landbouwschap hensyn til en lang række faktorer: findes der et regionalt gødningsoverskud, den producerede gødningstype samt overskudsproduktionens størrelse på den enkelte gård. I 1992 vil afgiften på overskydende svinegødning f.eks. ligge på 3,23 hfl. pr. ton i den østlige del af Nederlandene og 3,69 hfl. pr. ton i den sydlige del af Nederlandene, mens der i resten af Nederlandene ikke vil være nogen afgift.

Provenuet anvendes i første omgang til at dække SLM's faste omkostninger (infrastruktur og generalomkostninger) og dernæst dens variable driftsomkostninger. Resten af driftsomkostningerne finansieres ved hjælp af gebyrer, som betales af de brug, der rent faktisk leverer gødning til SLM.

Ud af de samlede udgifter på 71,6 mio. hfl., som SLM forventes at have i 1992, vil 40 mio. hfl. blive dækket af afgifter og 31,5 mio. hfl. af gebyrer.

Virkningen af den foreslåede støtteordning vil være en delvis harmonisering af omkostningerne ved bortskaffelse af gødning — og derfor en del af husdyrbrugenes produk-

(1) EFT nr. C 189 af 20. 7. 1991, s. 5.

(2) Frankrig mod Kommissionen, Sml. 1987, s. 4418, præmis 23.

tionsomkostninger — ved hjælp af afgiften. Ordningen vil ligeledes betyde, at gødningsproducenterne vil være mere villige til at levere deres overskudsgødning til SLM frem for at skaffe sig af med den gennem direkte kontakter med jordejere andre steder, idet de under alle omstændigheder skal finansiere en del af SLM's omkostninger, hvad enten de benytter den eller ej.

For så vidt som provenuet af afgiften anvendes til at finansiere en del af omkostningerne ved at levere gødning til forarbejdningsanlæggene, vil støtten sandsynligvis også begunstige disse anlæg. Ordningen vil sætte SLM i stand til at skabe oplagringsfaciliteter og regulere gødningsforsyningen og den pris, hvortil den tilbydes forarbejdningsanlæggene, hvorved deres normale økonomiske risiko begrænses. Selv om den nederlandske regering i sin skrivelse af 5. juli 1991 afviste, at formålet med ordningen var at yde yderligere støtte til gødningsforarbejdningsanlæg, og understregede, at SLM vil forhandle med disse anlæg på et kommercielt grundlag med henblik på at fastsætte størrelsen af de mængder gødning, der skal leveres, og prisen på disse, er det Kommissionens opfattelse, at støtten vil have den virkning for SLM, at den fjerner en del af den risiko, som gødningsforarbejdningsanlæg normalt må regne med. I den forbindelse bemærker Kommissionen, at den nederlandske delegation på mødet den 17. oktober 1991 anerkendte, at den foreslåede ordning vil fremskynde opførelsen af store gødningsforarbejdningsanlæg, således at disse er til rådighed, når der er behov for dem.

IV

Husdyrproducenterne i EF konkurrerer med hinanden, og dyrene og deres kød forhandles mellem medlemsstaterne. Den nederlandske husdyrbrugsektor tegner sig for en betydelig andel af produktionen i EF. I 1989 tegnede Nederlandene sig for 15 % af svineproduktionen i EF, 9,2 % af ægproduktionen og 7,2 % af fjerkræproduktionen.

I 1988 eksporterede Nederlandene 759 049 tons svinekød (KN-kode 0203) til andre medlemsstater, i 1989 751 252 tons og i 1990 761 772 tons, hvilket udgjorde næsten 50 % af den samlede handel med disse produkter i EF. Nederlandene importerede i de år henholdsvis 24 214 tons, 16 747 tons og 22 227 tons fra andre medlemsstater.

I 1988 eksporterede Nederlandene 365 938 tons æg (KN-kode 0407 00) til andre medlemsstater, i 1989 370 523 tons og i 1990 373 930 tons, hvilket udgjorde ca. 75 % af den samlede handel med disse produkter i EF. Nederlandene importerede i de år henholdsvis 9 407 tons, 13 253 tons og 19 556 tons fra andre medlemsstater.

I 1988 eksporterede Nederlandene 218 480 tons fjerkrækød (KN-kode 0207) til andre medlemsstater. I 1989 221 937 tons og i 1990 248 793 tons, hvilket udgjorde 40 til 45 % af den samlede handel med disse produkter i EF. Nederlandene importerede i de år henholdsvis 46 365 tons, 48 755 tons og 52 043 tons fra andre medlemsstater.

Gødningsforarbejdning er en af de fire mekanismer, hvormed den nederlandske regering ønsker at forebygge og bortskaffe overskudsgødning; de andre mekanismer er: forbud mod udvidelse af gødningsproduktionen på brug, som allerede producerer mere gødning, end deres jord kan optage; reduktion af gødningsproduktionen og indholdet af mineraler i gødning ved at anvende passende fodertyper; distribution af gødning inden for Nederlandene.

I 1989 lå den nederlandske forarbejdningskapacitet på 420 000 tons gødning om året. Den nederlandske regerings miljømål gør det nødvendigt at råde over en forarbejdningskapacitet på 6 mio. tons om året inden udgangen af 1994 og 20 mio. tons om året inden år 2000. Disse ambitiøse mål forudsætter, at der opføres indtil 20 store forarbejdningsanlæg med en kapacitet på 250 000 til 500 000 tons om året inden 1995.

Forarbejdet husdyrgødning indeholder N, P og K i forhold svarende til indholdet i kunstgødning, men i mindre koncentrationer (6 %, 6 %, 6 %). Dets indhold af organisk stof er imidlertid langt højere. Dette organiske stof forbedrer jordens struktur og jordens evne til at absorbere vand og mineraler. Navnlig i et varmt og tørt klima har organiske gødningsstoffer vist sig at give betydelig højere udbytter over en længere periode.

Når husdyrgødning anvendes som gødningsstof, konkurrerer det med andre organiske gødningsstoffer. Ifølge en undersøgelse udført for det ansvarlige nederlandske ministerium i 1990 vedrørende mulighederne for at afsætte nederlandsk forarbejdet husdyrgødning i andre lande (1) vil dette produkt konkurrere med lokal husdyrgødning, fiskemel, benmel, knust frøaffald, kompost og spildevandsslam. Det potentielle marked for forarbejdet husdyrgødning afhænger i første omgang af salgsprisen. Ifølge ovennævnte undersøgelse kan der inden for EF blive tale om afsætning i Frankrig og Spanien og i mindre grad i Portugal, Italien og Grækenland samt i tredjelande som f.eks. USA, Japan og Canada.

Afhængig af jordbundsforhold og afgrødetyper kan forarbejdet husdyrgødning også konkurrere med kunstgødning. I en undersøgelse af husdyrgødning i Europa fra september 1991 beregnede EFMA, at hvis 50 % af de i alt 1 mio. tons kvælstof, der stammer fra husdyrbrug, som er baseret på importeret foder, skulle forarbejdes, ville brugen af kvælstof fra husdyrgødning stige med 100 000 tons, hvilket svarer til ca. 1 % af det samlede salg af kvælstofgødning i Europa i 1988. I undersøgelsen antog EFMA imidlertid, at der ikke ville ske forarbejdning i et sådant omfang, idet det ville være forbundet med alt for store omkostninger for landmændene.

(1) Booz. Allen & Hamilton: Afzetmogelijkheden voor verwerkte dierlijke mest, Den Haag, 1990.

Der foregår handel mellem medlemsstaterne med animalske og vegetabilske gødningsstoffer, også indbyrdes blandede eller kemisk behandlede (KN-kode 3101). I 1988 eksporterede Nederlandene 160 877 tons til andre medlemstater, i 1989 210 170 tons og i 1990 253 182 tons — hovedsagelig til BLØU, Tyskland og Frankrig — hvilket svarede til 44 til 60 % af den samlede handel med disse produkter i EF. I de år importerede Nederlandene henholdsvis 44 404 tons, 37 357 tons og 65 994 tons fra andre medlemsstater. Den nederlandske eksport af forarbejdet husdyrgødning til andre medlemsstater og til tredjelande kan forventes at stige stærkt, hvis de planlagte forarbejdningsanlæg opføres.

Det er ikke kun i Nederlandene, der findes et intensivt, koncentreret husdyrbrug, men også i andre medlemsstater, især Belgien, Frankrig, Tyskland og Italien. For at klare de tilhørende miljøproblemer fastsættes det i Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget [1], at alle medlemsstater skal træffe foranstaltninger til at bortskaffe deres gødningsoverskud på en miljørigtig måde. Der vil derfor opstå øget konkurrence mellem leverandører af gødning i EF, hvad enten den er forarbejdet eller ej, og kunstgødning vil i en vis grad blive afløst af organiske gødningsstoffer.

Såfremt den finansielle støtte styrker visse virksomheders stilling i forhold til andre, som konkurrerer med dem i EF, må denne støtte anses for at påvirke konkurrencen med disse andre virksomheder. De påtænkte foranstaltninger kan meget vel øge konkurrencen fra det nederlandske intensive husdyrbrug og fra forarbejdet gødning.

Den støtte, som den nederlandske regering agter at yde til miljørigtig bortskaffelse af overskudsgødning, påvirker derfor samhandelen mellem medlemsstaterne og fordrejer konkurrencevilkårene mellem husdyrproducenterne som omhandlet i Traktatens artikel 92, stk. 1. For så vidt som den pågældende overskudsgødning forarbejdes med henblik på at blive markedsført som et tørt organisk gødningsstof, vil støtten ligeledes fordreje konkurrencen med andre producenter af organiske gødningsstoffer og kunstgødning.

I Traktatens artikel 92, stk. 1, fastsættes det princip, at støtte med visse nærmere specificerede karakteristika er uforenelig med det fælles marked.

Undtagelserne fra dette princip, som er anført i Traktatens artikel 92, stk. 2, finder ikke anvendelse i dette tilfælde på grund af støttens art og formål, og den nederlandske regering har da heller ikke påberåbt sig dem.

[1] EFT nr. L 375 af 31. 12. 1991, s. 1.

V

I Traktatens artikel 92, stk. 3, anføres den støtte, der kan betragtes som forenelig med det fælles marked. Foreneligheden med Traktaten skal ses på baggrund af hele EF og ikke en enkelt medlemsstat. For at sikre, at det fælles marked fungerer korrekt, og tage hensyn til principperne i Traktatens artikel 3, litra f), skal undtagelserne fra princippet i artikel 92, stk. 1, som er anført i artikel 92, stk. 3, fortolkes snævert ved gennemgangen af enhver støtteordning eller individuel støtteforanstaltning.

Undtagelserne må især kun anvendes, hvis Kommissionen mener, at såfremt støtten ikke blev ydet, ville markedskræfterne alene ikke være tilstrækkelige til at få støttemodtagerne til at handle på en sådan måde, at et af de ønskede mål ville blive opfyldt.

Anvendes undtagelserne på tilfælde, som ikke bidrager til et sådant mål, eller hvor støtten ikke er nødvendig til dette formål, betyder det, at de industrier eller virksomheder i visse medlemsstater, hvis finansielle stilling ville blive styrket, får en urimelig fordel, samt at samhandelen mellem medlemsstaterne påvirkes og konkurrencevilkårene fordrejes, uden at dette er berettiget i henhold til den fælles interesse, der henvises til i artikel 92, stk. 3.

Med hensyn til undtagelserne i artikel 92, stk. 3, litra a) og c), for støtte til fremme af udviklingen i visse områder skal det bemærkes, at levestandarden ikke er usædvanlig lav i noget område i Nederlandene, og at der heller ikke hersker alvorlig underbeskæftigelse i et af områderne som omhandlet i undtagelsen i artikel 92, stk. 3, litra a). Flere regioner i Nederlandene er berettiget til regionalstøtte som omhandlet i undtagelsen i artikel 92, stk. 3, litra c); disse områder ligger hovedsagelig i den nordlige del af Nederlandene, mens gødningsproblemet er størst i den sydlige og østlige del. Den nederlandske regering har endvidere ikke hævdet, at den pågældende støtte ville tjene til at fremme udviklingen i visse områder.

Med hensyn til undtagelserne i artikel 92, stk. 3, litra b), skal det først bemærkes, at støtten ikke er beregnet til at afhjælpe nogen alvorlig forstyrrelse i den nederlandske økonomi; den nederlandske regering har da heller ikke argumenteret for, at denne undtagelse skal finde anvendelse. Med hensyn til undtagelsen for støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, har Kommissionen taget hensyn til, at det i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte på miljøområdet, som alle medlemsstater blev underrettet om ved skrivelse af 7. november 1974 og 7. juli 1980, fastsættes, at statsstøtteordninger med det formål at muliggøre eksisterende virksomheders tilpasning til lovforskrifter eller regler, som pålægger dem betydelige ekstraomkostninger

for så vidt angår miljøbeskyttelsen, i en overgangsperiode kan falde ind under undtagelsesbestemmelsen i Traktatens artikel 92, stk. 3, litra b), som en støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse. Det hedder imidlertid i rammebestemmelserne, at for at kunne falde ind under undtagelsesbestemmelsen i artikel 92, stk. 3, litra b), skal de nationale støtteordninger ydes til finansiering af de nødvendige tilpasningsinvesteringer, som de støttemodtagende virksomheder skal foretage i deres anlæg for at opfylde de nye og betydelige forpligtelser på miljøområdet, der er blevet pålagt på nationalt plan eller fællesskabsplan.

I den foreliggende sag er den planlagte nederlandske støtte ikke beregnet til at finansiere investeringer i husdyrbrug for at opfylde den nye miljølovgivning, men tværtimod for at give gødningsproducenterne mulighed for at fastholde deres nuværende produktion ved at finansiere en ny afsætningsmulighed for deres overskudsgødning. Rammebestemmelserne udelukker ikke andre miljøstøtteordninger end dem, der anses for forenelige med det fælles marked; i så fald skal en sådan anden støtte imidlertid falde ind under undtagelsesbestemmelserne i artikel 92, stk. 3, litra a) eller c).

Med hensyn til undtagelserne i artikel 92, stk. 3, litra c), for støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene, når støtten ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, konstaterer Kommissionen, at den påtænkte støtteordning — selv om den tjener til at bevare den nuværende intensive, koncentrerede produktionsstruktur i en stor del af den nederlandske husdyrindustri — kan siges at fremme dens udvikling ved at skabe et system for en miljørigtig bortskaffelse af dens overskudsgødning. Under hensyn til Traktatens artikel 130R konstaterer Kommissionen, at den nederlandske regerings miljøpolitik er i Fællesskabets interesse som helhed, for så vidt som den formindsker gødningsforureningen.

Da Kommissionen i december 1990 besluttede ikke at gøre indsigelse mod den nederlandske regerings planer om at yde 35 % investeringsstøtte til opførelsen af store gødningsforarbejdningsanlæg indtil udgangen af 1994, gjorde den dette på grundlag af ovennævnte miljøhensyn og den store kommercielle risiko, der er forbundet med storstilet gødningsforarbejdning. Samtidig udtrykte Kommissionen bekymring for, at hvis disse forarbejdningsanlæg skulle vise sig at være mindre rentable end forventet, kunne den nederlandske regering blive fristet til at indføre en ordning med driftsstøtte.

Med hensyn til den nu foreslåede støtteordning har Kommissionen bemærket sig den nederlandske regerings begrundelse for, at et centralt organ som SLM tjener et nyttigt formål for sektoren som helhed: SLM er forpligtet til at tage imod al den gødning, den får tilbudt, hvorved der opstår en kontrollabel og miljørigtig afsætningsmulighed for husdyrbrug, som får stadig større vanskeligheder ved at afsætte deres gødning ad andre kanaler. Kommissionen har ligeledes taget hensyn til det argument, som den nederlandske delegation fremførte på mødet den 17. oktober 1991, ifølge hvilket den nødvendige forarbejdningskapacitet vil være til stede, når der er behov for den, takket være ordningen.

Det er Kommissionens opfattelse, at den støtte, der skal ydes under ordningen »Stimulering milieuhygiënisch verantwoorde afzet van mestoverschotten« består af to dele:

For det første finansieringen af SLM's faste omkostninger (administrationsapparat, opbygning og vedligeholdelse af oplagringsfaciliteter) for at få et organ, som står til rådighed for alle gødningsproducenter, som på et givet tidspunkt har overskud af gødning og ingen andre afsætningsmuligheder. Det er Kommissionens opfattelse, at SLM tjener et nyttigt formål for den nederlandske husdyrsektor som helhed, og de faciliteter, den tilbyder, kan derfor udmærket finansieres ved hjælp af en afgift. Kommissionen har tidligere godkendt støtte i andre medlemsstater til kollektive sektoraktiviteter finansieret ved hjælp af skatteliknende afgifter på indenlandsk fremstillede varer (1).

For det andet finansieringen af de variable omkostninger, som SLM i stigende grad vil få, dvs. udgifter til transport, oplagring og levering af gødning til andre områder i Nederlandene eller til forarbejdningsanlæg; med hensyn hertil mener Kommissionen, at disse variable omkostninger til sidst bør dækkes udelukkende af de gebyrer, som de gødningsproducenter, der rent faktisk anvender SLM som en sidste afsætningsmulighed, skal betale. I SLM's budget for 1992 dækkes dens variable omkostninger kun delvis af gebyrer og delvis af provenuet af afgiften. Skulle denne situation blive permanent, kunne de nederlandske myndigheder yde driftsstøtte til gødningsforarbejdningsanlæg via SLM, når disse anlæg er opført, nemlig til deres drift og eksport af forarbejdet gødning til andre medlemsstater. En sådan driftsstøtte ville ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse til skade for andre leverandører af gødningsstoffer.

Det kan derfor ikke tillades, at den anden del af den påtænkte nederlandske støtte fortsat ydes efter den indledende periode, hvor de første forarbejdningsanlæg skal opføres, dvs. perioden indtil slutningen af 1994. Den nederlandske regering har selv gentagne gange anført, at en investeringsstøtte på 35 % kun vil være nødvendig for opførelsen af de første store forarbejdningsanlæg, der skal bygges i denne periode, som følge af den ekstraordinære risiko, der består på dette trin.

(1) F.eks. Tyvende Beretning om Konkurrencepolitikken, nr. 274.

På samme måde kan anvendelsen af en del af provenuet af afgiften på overskudsgødning til finansiering af andet end infrastruktur- og generalomkostninger i SLM anses for at fremme skabelsen af en miljørigtig bortskaffelsesmekanisme for gødning uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, hvis den begrænses til den indledende periode, hvor SLM starter driften og bliver kendt af gødningsproducenterne, samt hvis den finansieres udelukkende af den pågældende sektor.

VI

Konklusion: Ordningen »Stimulering milieuhygiënisch verantwoorde afzet van mestoverschotten« indebærer støtte, der opfylder alle de punkter, der er anført i Traktatens artikel 92, stk. 1. Støtten finansieres fuldt ud ved hjælp af en afgift, der pålægges overproduktion af gødning. Støtten til gødningsbanken SLM's faste omkostninger kan betragtes som forenelig med det fælles marked i henhold til artikel 92, stk. 3, litra c). Støtten til de variable omkostninger ved den faktiske håndtering af gødningen kan kun betragtes som forenelig med det fælles marked i den indledende periode, der slutter den 31. december 1994. Fra den 1. januar 1995 må sidstnævnte støtte ikke ydes. Ved hjælp af en indberetningsforpligtelse kan det kontrolleres, om denne betingelse overholdes —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte, der udelukkende finansieres ved hjælp af en afgift på overproduktion af gødning, og som Nederlandene påtænker at yde til miljørigtig bortskaffelse af overskudsgødning, kan anses som forenelig med det fælles marked i henhold til EØF-Traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), for så vidt som støtten ikke overstiger de faste omkostninger i forbindelse med administrationsapparatet og oprettelsen og vedligeholdelsen af oplagringsfaciliteterne på Stichting Landelijke Mestbank (SLM).

Artikel 2

Den i artikel 1 omhandlede støtte kan også betragtes som forenelig med det fælles marked, hvis den dækker en del af SLM's variable omkostninger i dens indledende periode med bortskaffelse af gødning, 1992 til 1994.

Fra den 1. januar 1995 opfylder støtten ikke længere undtagelsesbetingelserne i artikel 92, stk. 3, og må derfor ikke ydes efter den dato.

Artikel 3

Den nederlandske regering aflægger årligt beretning om SLM's drift og om, hvorledes driften finansieres, således at Kommissionen får mulighed for at kontrollere, om bestemmelserne i denne beslutning overholdes.

Artikel 4

Den nederlandske regering underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, den har truffet for at efterkomme den.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Nederlandene.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. marts 1992.

På Kommissionens vegne

Leon BRITTAN

Næstformand